

Bibliá ca Nohiria

**La Historia de diez personas
tomada del Nuevo Testamento**

Chacobo

Bibliá ca Nohiria

La Historia de diez personas tomada del Nuevo Testamento

Chacobo

Traducido por el
Instituto Lingüístico de Verano

Publicado por
"Las Sagradas Escrituras Para Todos"
Cochabamba, Bolivia
1972

Zaqueo

(Lucas 19: 1-10)

Jatsi yaca Jericó qui Jesu jicohaca tsi
nacohi ja iniquë.

Toa tsi racaniquë joni rico cato,
naa Zaqueo icanai cato.

Impuestos bicanaibo obësó ja iniquë.
Tsohuëcaracá Jesu iní
ja jiscasniquë.

Nohiria huëstima ca iqui tsi
jismoma ja iniquë rë,
joni pistia iquiina.

Japi rëquë ja jabahaca tsi
jihui ja inaniquë jaha jisti.

Jabi ja quiri johi Jesu iniquë toa bahí no.

Toa iti qui joxó tsi
mana Jesu tsayaniquë.
--Botëtsihuë, Zaqueó,
Jaboqui mi xobó tsi
ë chitëti quiha
--i Zaqueo qui ja niquë.

Jatsi ja botëtapiniquë.
Botëhax
rani tsi Jesu qui joi ja amaniquë
jahuë xobó tsi chitëti.

Jatsi nohiria yosananiquë ocajaní ca jisi na.
--Jochahuaxëni cató xobó tsi
chitëhi ja caquë pa
--i nohiria niquë.

Jatsi Zaqueo niiniquë.
--Jisa, Ibobá
Noitiria cabo qui
noho jahuë bo bëquëx ca
axëquia ra.
Huëstima cabo ë paraniquë rë,
jato parata bichina.
Cuatro veces huino
jahari jato copixëquia ra
--i Zaqueo niquë.

Jatsi Jesu ja qui chaniniquë:
--Jaboqui naa xobó cabo qui
joquë Dios xabahamahi ca chama ra,
Abraham yamabá chahitaxocobo yoi
naa joni iquí quëxpi na.

Jabi bënocanaibo mërahi ë joniquë,
naa Nohiria Baquë iquí cato
--i Jesu niquë.

Zaqueo

Nicati bo

1. ¿Jahuë yacatá tsi Zaqueo racani? _____
_____
2. ¿Rico ca joni ja iní? _____
3. ¿Joni tètëca ni? ¿Joni pistia ni? _____
_____
4. ¿Jëni ja ni Jesu jisti? _____
_____

5. ¿Jëni Jesu ni jihuf ca Zaqueo jisish na? _____
_____
6. Botëhax ¿jëni Zaqueo ni? _____
_____
7. ¿Nohiria raniní, Zaqueo xobo qui Jesu caquë no? _____
_____
8. Dios quiri bësoxó tsi ¿jënahua Zaqueo huaní? _____
_____
9. ¿Jahuë nohiria mërahi ni Jesu xabahamati? _____
_____

Jimihai ca yoxa

(Marcos 5: 25-34)

Jabi huëstima ca nohiria Jesu quëtsoniquë.

Jato xërëquë noitiria ca jimihai ca yoxa iniquë.

Naamaniquë ja jimihaina.

Doce año bo quiha.

Huëstima ca doctor bo jisi ja caniquë jënimahuahacati.

Mahitsa jato qui ja caniquë.

Jato ja tënëniquë rë.

Jato qui jahuë parata tëquë ja aniquë mahitsa.

Ja jënimanayamaniquë rë.

Jatsi Jesu ti ja nicaniquë.

Nicaha tsi nohiria xërëquë tsi

Jesu cho ja basimaniquë.

Basimaxó tsi jahuë sahuëti ja motsaniquë.

--Jahuë sahuëti roha motsaquí tsi

jënimahuahacaxëquia ra --i ja nina.

Jatsi Jesu sahuëti ja motsaniquë.

Tsisnatapiniquë ja jimihaina.

Ja jënimahuahacahá nori ja cahëniquë.

Jabi ja quima jahuë chama tsëquëquë tsi
Jesu cahëtapiniquë.

Jahari nohiria quiri ja bësoniquë
jaha motsahax ca jisti.

--¿Tsohuë noho sahuëti motsahá? --i ja niquë.

Jatsi jahuë rabëti bo quëbiniquë:

--Mia timahai ca nohiria misco tsayahuë.

¿Jëniriahax "Tsohuë ëa motsaha" i mi na ra?
Huëstima ca tsi xo mia motsacana ra

--i jaca niquë.

Jatsi nëjo nëjo ja tsayaniquë

jaha motsanish ca jisti.

Ja jënimahuahacahá nori cahëhi tsi
raguëtsi yoxa niquë.

Japi mëmë-mëmëhi tsi Jesu qui ja joniquë.

Johax jaha bësojõ ja mëniniquë.

Mënixõ tsi jëni pi ja á ca ja yoaniquë.

Jatsi ja qui Jesu chaniniquë:

--Mi jënimahuahacaquë mi chahahuahai tahëxo na,
noho jahiní.

Jia tsi catá.

Jënima xo mia ra

--i Jesu niquë.

Jimihai ca yoxa

Nicati bo

1. ¿Jahuë tihi año no tsi naa yoxa jiminí? _____
_____
2. ¿Jaha jënimahuati mëtsa doctoro bo infí? _____
_____
3. ¿Jëni pi ja ni jahuë parata qui? _____
_____
4. ¿Jesu ti nicaxó tsi jënahua yoxá huaní? _____
_____
5. ¿Jëni jamë qui yoxa ní, Jesu ja motsaquë tsani? _____
_____
6. ¿Ja motsahacaní Jesú cahëní? _____
_____
7. ¿Jëni nohiria qui Jesu ni, motsahacahax na? _____
_____
8. ¿Ja jënimahuahacaní yoxá cahëní? _____
_____
9. ¿Jënahua yoxá huaní jënimahuahacaxo na? _____
_____
10. ¿Jahuëxoba naa yoxa jënimahuahacaní? _____
_____

Catëjō tahë jayanish cato

(Hechos 3:1-10, 16)

Yata tsi jodiobá arati xobo qui
Pedro, Juan, bocaniquë.
A las tres quiha ja iniquë.
Toa horá tsi
nohiria Dios qui bëhoxhi ipaoniquë.

Jabi toá tsi tsahó joni iniquë,
naa catëjō tahë yoi jayanish cato.
Jahuë coní bari rohari tsi
catëjō pi jahuë tahë iniquë rë.

Jatiroha ca barí tsi arati xobo qui
nohiriá bëhi ipaoniquë.
Bëxó tsi jahuë caiti,
naa Jiatiyá icanai ca qui
noiti ca joni ja janacanicuë.

Toa xo tsi arati xobo qui jiconish cabo
ja bëna-bënaniquë parata bixëna.

Jatsi arati xobo qui Pedro Juan jicono tsi
ja jisniquë. Jisi tsi
--E qui pi parata ahuë
--i jato qui ja niquë.

Nicahax Pedro Juan bëisniquë.

--Noqui bëistsana

--i ja qui jaca niquë.

Jatsi jato ja bëisniquë.

Jabi parata o ja pasoniquë.

Jatsi Pedro quëbiniquë:

--Parata yama xo ëa ra.

Jama, jamëri ca mi bax aquia.

Jesu tsi xo toa chama jaya cato ra,

naa Nasarët racanish cato.

Jesu janë tsi tapitsina iquia

--i ja qui Pedro niquë.

Jatsi jahuë mënëcaya achaxó tsi

Pedro nimaniquë.

Chamatapiniquë jahuë tahë, jahuë jopoto.

Joihuëniniquë joni.

Niihax ja coniquë ra.

Ja biisicananiquë.

--Ea mi shomahuaquë Dios

--icana ja niquë.

Nëca tsi arati xobo qui ja jiconiquë

jato bëta.

Jatsi ja cohai nohiriã jisniquë.

Dios ja oquëhuahai ja nicacanicuë.

Jisí tsi nicahax

--¿Jabi parata bënaxëni ca

ma ni naa pa?

¿Caiti Jiatiyã tsahohax ca ma ni?

¿Jënahuaria ax ja jënimahã sa?

--i jaca niquë.

Jatsi nohiria qui Pedro chaniniquë:

--Jabi Dios baquë Jesu iqui tsi

naa ma bëro ca joni chãmaquë ra.

Naa joni cahëriaqui mato.

Jesu ja chahahuahai cató tsi

ja chamahuahacaquë ra

--i nohiria qui Pedro niquë.

Catëjō tahë jayanish cato

Nicati bo

1. ¿Jahuënia tsi noiti ca joni janahacani? _____
_____
2. ¿Jahuë tihi no tsi tahë yoi ca jaya ni? _____
_____

3. ¿Jënahua ja huaní caití tsi tsahoquí na? _____
_____
4. ¿Parata Pedro jayaní ja qui ati? _____
_____
5. ¿Jënahua joni ni, jënimahuahacaxo na? _____
_____
6. ¿Jahuë xoba joni jënimahacaní? _____
_____
7. ¿Jëni nohiria ni jënimahuahacacanih ca jisish na? _____
_____
8. ¿Jenahuaxëhi ni noa noba yoro ca joiti jiahuahacati? _____
_____

Nicodemo

(Juan 3: 1-16)

Tobi jodioba chama iniquë,
naa Nicodemo icanish cato.
Fariseobo quiha.

Jabi baquichá tsi Jesu qui ja joniquë chaninati.
--Dios raahacanih ca maestro xo mia, Taitá.
Dios mi bëtayamarohano tsi
mi acai ca jisti bo mi ayamaquë aquë ra
--i Jesu qui ja niquë.

Jesu quëbiniquë:
--Mia parayamaquia.
Dios yonahai ca qui jicotima xëni xo joni,
japari ja cotëquëquë no.
--iquiina.

Jatsi Nicodemó nicaniquë:
--¿Jënahuariahax joni siri cotëquëna?
¿Jahuë jahëhua xama qui jicotëquëni ni pa,
cotëquëti?
--i ja niquë.

Jatsi Jesu quëbiniquë:

--Mia parayamaquia.

Jënë, Espirito Santo, tihi cabá tsi cotëquëyamahi tsi
Dios yonahai ca qui jicotima xëni xo joni ra.

Jabi nohiria cômahi quiha nohiria.

Jama, Dios baquë manëqui noa no cotëquëquë no.
"Mi cotëquëti xo" i ë no tsi ratëyamatsina.

Xôtohi quiha yoshini ja oquëëhai cató no.

Xotojano tsi jahuë joi nicaqui noa.
Jama jahuënia ax a johaina,
jahuënia ja cahaina,
tihi cabo tsi cahëyamaqui noa.

Jabi toca tsi yonocohi quiha Espirito Santo ra.

No cotëquëquë no.
Jisnoma xo Espirito Santó yonocohaina
--i Jesu niquë.

--¿Jënahuariahi ni sa?

--i Nicodemo niquë.

Jatsi Jesu chaniniquë:

--Espirito Santó tsi
cotëquëni quiha joni bo ra --i ë quë,
¿Chahahuayamaquí tsi
jënahuariaxo ëa ma chahahuana,
naa Dios naipá ca tiisi ë yoaxëquë no?

Jabi ëa roha ca tsi xo toa

Dios naipá ca tiisi jismati mëtsa cato.
Yama tsi xo nai qui canish ca huëtsa.
Jaroha ca nai ax jonish ca ëa xo naa,
naa Nohiria Baquë cato.

Jatsi jihuí tsi Moises yamabá

metal rono tëroniquë nohiria jisti.

Jascaria, jihuí tsi tërohacati quiha Nohiria Baquë

Ea namëti quiha, nohiria bënoyamano.
Jabi bëso-bësopaoxëhi quiha
jatiroha ca ëa chahahuacanaibo ra.
--i Nicodemo qui Jesu niquë.

Jatsi jatiroha ca mai ca nohiria Diós noiniquë.

Noixó tsi
jahuë jahuësti baquë ja aniquë no bax na.
Jahuë Baquë chahahuahi tsi
rësoyamahi quiha noa.
Jama bëso-bësopaoxëqui noa.

Nicodemo

Nicati bo

1. ¿Tsohuë Nicodemo inf? _____
2. ¿Jënino tsi Jesu qui ja shishoni? _____
_____
3. ¿Jahuë Jesu Nicodemó quënani? _____
_____
4. ¿Jëni Jesu ja qui ni? _____
_____

5. ¿Jahuë Nicodemõ shinani "Mi cotëquëti xo" i ja quë no? _____
-
6. ¿Tsohuë naabo qui riihi ni noa no cotëquëquë no? _____
-
7. ¿Jënixõ tsi jahuë Baquë mai qui Dios raani? _____
-
8. ¿Jënahuahahi ni noa xabahamahacati? _____
-

Rico inish ca joni - Noitiria ca Lázaro

'Lucas 16: 19-31)

Jabi naa chani jahuë rabëti bo qui Jesu yoaniquë:

--Tobi rico ca joni iniquë ra.

Sahuëti copixëni cabo, xobo jia, tihi cabo
naa joni jayaniquë.

Jatiroha ca barí tsi jia tsi ja piniquë.

Ja paxnayamaniquë ra.

Jabi jahuë panë caiti o janahacanicuë joni,
naa Lázaro icanish cato.

Noitiria ca joni quiha.

Bono-huaxëni ja iniquë rë.

Joni rico catõ mesa quima ax paquëhax ca quësi bo
ja picasnicuë paxnaquí na rë.

Ja qui ina bo bëcaniquë jahuë bono bo taxoti.

Noitiria ca joni quiha.

Jarohari tsi noiti Lázaro nanicuë.

Rësoquë tsi mana, naa Abraham iti icanai ca qui
angel bá boniquë.

Jaquirëquë nanicuë rico ca joni ri.

Rësohá tsi

ja maihuahacanicuë.

Jatsi tënëtiyá tsi ja bëpëquënicuë tënëhi na.

Jaha xo tsi nëama ca Abraham,

ja tapai ca Lázaro, tihi cabo ja jisnicuë.

Jisí tsi Abraham ja quënaniquë:
"Ea shinahuë, Abrahám.
Nëri Lázaro mi raano.
    Jënë qui jahuë mëtsis ja raano.
    Noho jana ja matsihuano ra.
Naa chihí tsi tënëquia ra" i ja niquë.

Jatsi Abraham quëbiniquë:
"Shinaparihuë, baquë.
    Huëstima ca jahuë jia bo mi jayaniquë bësoquí na.
Jama, noitiria Lázaro iniquë.
    Jaboqui nëã xo Lazaro ra.
    Shoma xo.
Jama, jaboqui mia ri tsi xo tënëhaina.

Jascaria, noqui naxërëquë tsi xo xëa chahitaxëni quiha.
Shitanoma quiha.
Tori canoma xo nëã ca shitacascanaibo.
    Jasca, yama tsi xo nëri bëcanaibo toa ax na"
nëa tsi Abraham nëcaniquë rico inish ca qui.

Jatsi tënëtiyá ca rico inish ca quëbiniquë:
"Noho jahëpa xobo qui Lázaro raatsana, jahëpa Abrahám.
Cinco ca noma bo jaya xo ëa ra.
    Naa tënëti iti Lazaró jato yobano ra.
Nëri ja bëcamitsa jato ri ja rësocaquë no ra"
i Abraham qui ja niquë.

Jatsi Abraham quëbiniquë:
"Moises quënëninina, Dios chani yoanish cabá quënëninina,
    tihi ca libro bo jayacani quiha.
Jato yoba qui ja nicacano ra" iquiina.

"Jato yoba nicayamacaxëcani quiha ra"
i rico inish ca niquë.

Jama, rësonish cabo quima ax tsohuëcara jato yobahi jono tsi
jato jocha quima Dios quiiri bësocaxëcani quiha ra
i Abraham qui ja nina.

Jatsi Abraham quëbitëquëniquë:
"Moises yoba, Dios chani yoanish caba yoba, tihi caba
    yoba qui nicayamaquí tsi
bësotëquëmahacahax ca qui nicayamacaxëcani quiha ra"
i Abrahama niquë.

Rico inish ca joni - Noitiria ca Lázaro

Nicati bo

1. ¿Jahuënia tsi Lázaro janahacani? _____
_____
2. ¿Jahuë jayaní jahuë yorá no? _____
3. ¿Jahuë Lázaro piní? _____
_____
4. ¿Jahuë rico cató piní? _____
5. ¿Jëni pi jani Lazaro rësoquë no? _____
_____
6. ¿Jëni pi jani rico inish ca rësoquë no? _____
_____
7. ¿Jahuë oquëëni rico inish ca tënëquí na? _____
_____
8. ¿Jënihax ja qui cati mëtsa ma Lázaro iní? _____
_____
9. ¿Jënixó tsi jahuë noma bo qui Lázaro Abrahám raati o ja
quëëní? _____
10. ¿Tsohuë ni tsi xo toa tënëtiya bocanai bo? _____
_____

Filipó ca preso ibo

(Hechos 16: 16-34)

Jabi yaca Filipos qui Pablo, Silas caniquë
Dios chani yoati.

Cahax Dios qui ja bëhoxcanai ca iti qui ja bocaniquë.
Boxó tsi xotaco ja bëchacaniquë.

Yoshi jayaniquë naa xotaco rë.

Jabi yoshiní tsi jaxaba bo cahëxëni ja iniquë,
yobë jasca ria iquiina.

Nohiria ja yoaní cató tsi
parata ja biniquë
jahuë ibo bo bax na pë.

Jabi Pablo, noqui pi, naa xotacó banahuaniquë.

--Mana ca Dios yonati bo xo naa joni bo ra.

Mato qui xabahamati chani yoacani quiha
--iriatsi xotaco niquë.

Huëstima bari no tsi nëcapijaniquë rë.

Jaha tahëhax Pablo ja qui yosananiquë.

Bopinahax jahuë yoshi qui ja chaniniquë:

--Jesucristó chamá tsi "Natsëquëhuë" iquia

--i yoshi qui Pablo niquë.

Jatsi yoshi natsëquëtapiniquë.

Jisniquë xotacõ ibo bo ra.
Ja caxanacanicuë tsayahax na.
--¿Jënahuariaxo raca no parata bina rë?
--i jaca niquë.
Jatsi Pablo, Silas qui ja tsamicanicuë.

Tsamixõ tsi jato yacatã ca chama bo qui
ja xërëjahuacanicuë quësoti.
Yaca nëpax quiha.

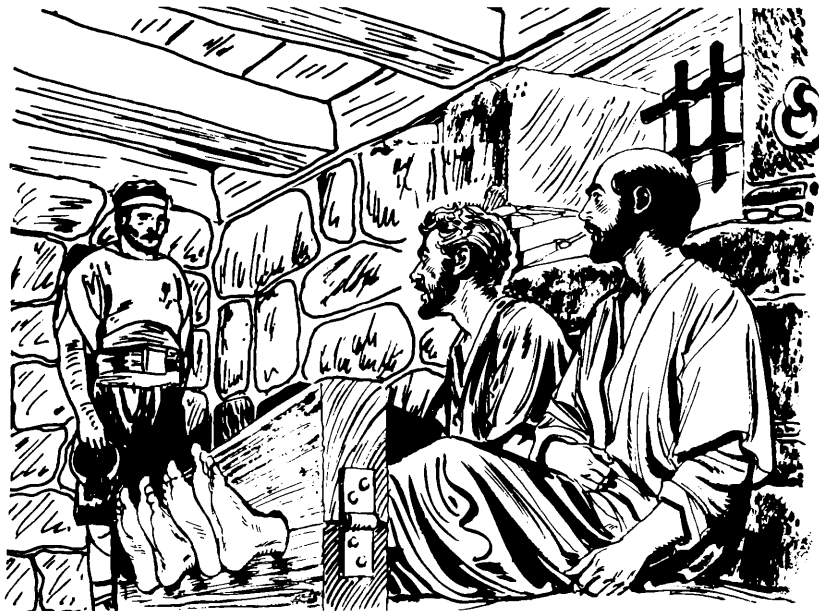
Romanobo chama bo qui ja bocanicuë.
--Jodiobo joni bo xo naa bo pë.
Noba yacatã ca nohiria yosicani quiha ra
--i jaca niquë chama bo qui.

--Jabi paxa cabo yocani quiha pë.
No biti ma ca jabi bo quiha; anoma quiha.
Romanobo xo noa ra.
Toa jabi ayamaqui noa ra
--i jaca niquë chama bo qui.

Ja tahëhax Pablo, Silas pasomaha nohiria bo iniquë.
Jatsi chama bã jato sahuëti përesanicuë
caxaquí na.
Përesahã tsi
--Jato rashacahuë -- i chama bo niquë.

Rashaxõ tsi preso qui jato ja niacanicuë rë.
--Jato o bësohuë ja jabayamacano
--i preso ibo qui jaca niquë.

Chama bã yoaní tahëxo tsi
preso nëpax ca naquëtë qui
ibobã nianiquë.

Niaxó tsi jihui para quini ya cató tsi
jato tahë bo pi ja achamaniquë rë.

Jatsi nobaquichá tsi Pablo, Silas
Dios qui bëhoxhaca tsi
ja quëquëcaniquë.

Ja tocacano tsi nicaniquë presó ca achiquinish cabo.

Jatsi yajotapitsi mai niquë.
Yajoniquë presó napata bo ra.
Japëquëtapiyoniquë caiti bo.

Achiquinish cabá mënëxëti candenabo mërisiyoniquë.

Jatsi preso ibo bësoniquë. Oxa quiha.
Presó ca caiti bo japëquëni ja jisniquë.
Ja jabayocaná quëscahuajahuaniquë.
Jaquëxpi tsi huainá ca saipi
ja tsëcaniquë jamë ixëna rë.

Jama, ja qui Pablo quënararianiquë.
--Iyamahuë.
Nëá xo noqui tëquëta --iquina.

Jatsi pëxë preso ibobá bënarianiquë.
Bixó tsi mëri tsi ja jiconiquë.
Mëmë-mëmë tsi Pablo, Silas tahë qui
ja paquëniquë.

Jatsi jato ja natsëcaniquë. Natsëcahax
--¿Jënahuaxëhi ni ëa, joni bá,
xabahamahacati
--i ja niquë.

--Ibo Jesucristo qui chitimina. Chitimihax
xabahacaqui mia.
Xabahamahacani quiha mi nabo ri
--i jaca niquë.

Jatsi preso ibo, jahuë xobó cabo, tihi cabo qui
Dios chani Pabló, Silas bërohuaniquë.

Jatsi nobaquichá tsi preso ibobá jato boniquë
jato bono chocohati.
Bamayama tsi preso ibo, jahuë nabo,
tihi cabo ashimahacanicuë.

Jaquirëquë jahuë xobo qui ja bocanicuë.
Pablo, Silas ja pimacanicuë.
Raniniquë preso ibo ja chahahuaní iqui na.
Raniniquë jahuë nabo ri.

Filipó ca preso ibo

Nicati bo

1. ¿Jahuë yaca qui Pablo, Silas caní Dios chani yoati? _____
_____
2. Toa xo tsi ¿tsohuë ja bëchaní? _____
_____
3. ¿Jënahua naa xocotó huaní parata biti? _____
_____
4. ¿Jëni Pablo ni naa xotaço qui? _____
_____
5. ¿Jënahua jahuë ibo bá huaní, jahuë yoshi tsëquëquë no? _____
_____
6. ¿Jënixó tsi jato sahuëti bo chama ba përesani? _____
_____
7. ¿Jënahuaajahuacaní Pablo, Silas qui? _____
_____
8. ¿Jëni Pablo, Silas ni presó no? _____
_____
9. ¿Jëni pi ja ni nobaquichā no? _____
_____
10. ¿Jëni preso ibo qui Pablo ni ati xabahamacati? _____
_____

Samariá ca yoxa

(Juan 4: 4-26)

Jabi Samaria mai nacoti Jesu iniquë.
Nacopama tsi matoroco barí tsi
yaca Sicar icanai ca qui ja cahëcaniquë.

Cahëhax Jacob yamabá aní ca quini,
naa jënëpaxa jaya ca quini tapaf
ja tsahoniquë.
Ja joicasniquë.

Basi Jesu conina. Caquë bari ra.

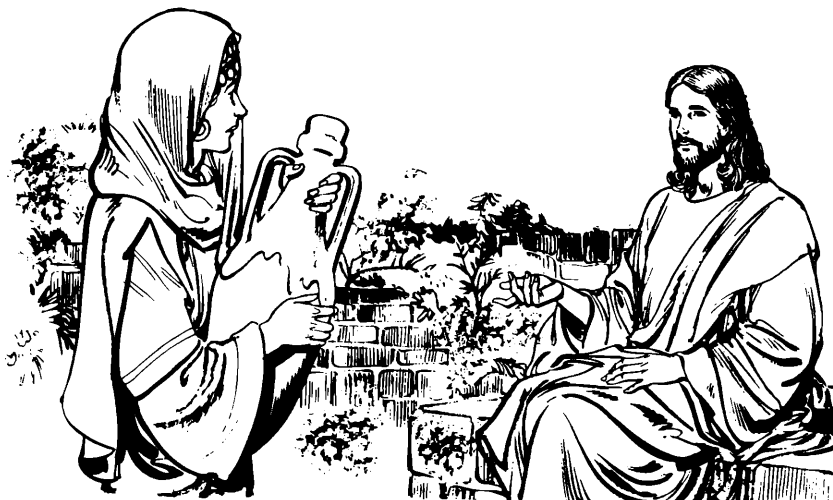
Jabi Jose yamaba maí tsi toa jënë iniquë,
naa jahuë jahëpa Jacob quima ja binina.

Tsahojano tsi Samariá ca yoxa joniquë
jënëpaxa bichi na.
(Jabi jodiobo qui yoiria samariabo
iniquë rë).

Jabi ja joquë tsi
--E qui jënëpaxa ahuë
--i ja qui Jesu niquë.

Jamë pistia tsi Jesu iniquë.
Yaca qui jahuë rabëti bo jiconiquë
piti copiti.

Jatsi yoxa ratëniquë.

Jesu qui ja chaniniquë:

--Samariä ca yoxa qui
chanihi ni mia pa.
¿Jodioba jabi pasomaha ma ni?
"¿E qui jënë paxa ahuë" ë qui mi a pa?
--iquina.

Jatsi Jesu quëbiniquë:

--Diõs mi qui acatsaina,
mi qui chanihai cato,
tíhi cabo cahërohaquí tsi
ë quima bëšo jënë mi baaguë aquë ra.
Jaha mi qui ë aquë aquë ra.
--nëa tsi yoxa qui Jesu nëcaniquë.

Jatsi yoxa chaniniquë:

--Yama tsi xo mi jënëpaxa biti cato, Taitá.
Nëmi xo quini ra.
¿Jahuënia caraca bëso jënë mi bina?
Naa mai quini ca jënëpaxa jiaxëni ca
noba Jacob yamabá aniquë.
Aniquë jahuë baquë bo ri
Nëa ca jënë aniquë jahuë baca bo ri.
¿Jënahuariaxo jënë oquë ca mi ana?
¿Noba rëquëyamabo Jacob oquë ni mia pa?
--nëa tsi yoxa nëcaniquë.

Jatsi Jesu quëbiniquë:

--Tëshinatëquëni quiha naa mai quini ca jënë
acai cato.
Jama, tëshinatëquëpistiayamariaxëhi quiha
ë acai ca jënë acai cato ra.
Noho jënë ja ano tsi
rëamë ihipaoxëhi quiha jahuë joiti.
Naama-naamapaoxëhi quiha ë acai ca jënë.
Jaha bëso-bësopaomaxëhi quiha
--i yoxa qui Jesu niquë.

--Toa jënë ë qui ri ahuë Taitá.

--i yoxa niquë--.
E qui mi ano tsi
tëshinatëquëyamaxëquia pa.
Naa mai quini ca jënë
bichi joyamaxëquia
--i ja niquë.

Jatsi,

--Mi bënë bichi catá
--i ja qui Jesu niquë.

--Bënë yama xo ëa ra

--i ja niquë.

Jatsi Jesu quëbiniquë:

--Jabija tsi xo mi yoahana.
Cinco ca bënë bo mi jayaniquë.
Jasca, mi bënë ma xo toa
mi bëta racahai cato.
Jabijá ca mi yoaquë ra
--i Jesu niquë.

Jatsi yoxa chaniniquë:

--Tonia Dios chanihai ca xo mia pa.
Xabhamati Ibo raaxëhi quiha Dios ra.
Joxëhi quiha Cristo icanai cato.
Joquí tsi jatiroha ca noqui yoaxëhi quiha
--i ja niquë.

--Dios raahacanish ca ëa xo naa,
naa mi qui chanihai cato.
--i ja qui Jesu niquë.

Samariá ca yoxa

Nicati bo

1. ¿Jahuë yaca qui Jesu cahëní? _____
_____
2. Yaca qui cahëhax ¿jahuëniá tsi ja tsahoní? _____
_____
3. ¿Tsohuë ja bëchani toa xo na? _____
_____
4. ¿Jahuë qui yoxa joní? _____
5. ¿Ja qui Jesu chaniquë tsi yoxa ratëní? _____
_____
6. ¿Jahuënia tsi johi ni Jesú acatsai ca bëso jënë? _____
_____
7. ¿Jënahuaxëhi ni noa naa bëso jënë biti? _____
_____
8. ¿Jahuë tihi ca bënë bo naa yoxa jayaní pë? _____
_____

Etiopiabá chama

(Hechos 8: 26-40)

Jaquirëquë Felipe qui Ibo o ax johax ca angel chaniniquë:
--Niitsina.

Jerusalen quima Gasa quinia ca bahi qui catá
--i ja qui angel niquë
(Xabachá ca bahi quiha).

Toa ax riquiquiria tsi xabachá ca bahi qui ja catapiniquë.
Toa bahí tsi Etiopiá ca joni iniquë,
jahuë mai qui jahari cohaina.
Eunuco icanish ca naa joni iniquë.
Jahuë maí ca yoxa chama-chamaria bax ja yonoconiquë,
naa Candace icanai cato bax na.
Jahuë maí ca parata obësoti ibo ja iniquë.

Jerusalén tsi Dios qui arayamëtá tsi jahuë mai qui
bacahi ja iniquë.
Jabi jahuë caritá tsi tsahohax
Dios papi tsayabonahi ja iniquë,
naa Isaiás quënëhacanish cato.

--Catá. Jahuë carita qui riitsina.
--i Felipe qui Espirito Santo niquë.
Jatsi jahuë carita qui Felipe jabaniquë.
Jahuë carita qui ja cahëquë tsi
Isaiás quënëni ca libro tsayahi joni iniquë.

Jatsi Felipë naa joni nicaniquë:
--¿Japa mi tsayahaina? ¿Cahëhai?
--i ja qui Felipe niquë.

--¿Jénahuaxo raca ë cahëna? Yama xo ëa cahëmahaina rë.
Nëri jotsina.
E bëta mi tsahono --i Etiopiabo niquë.

Jabi Dios papi, naa jaha tsayahacacanih ca nëcaniquë:
"Oveja jascaria ja mëpihacacaniquë tēpashacati.
Jabi pasihi quiha oveja
ja maxcohacaquë no.
Toca tsi naa joni iniquë rë,
nohiriá jaha yosiniquë no.

Jato ja quëbiyamaniquë.
Mahitsa ja rabihuahacacaniquë
Jaha mëbiyaminiquë chama bo pë.
Yoanoma tsi xo toa
ja bëta bësobëquicanaibá acana.
Anoma quiha
Naa joni ja namëcaniquë pë."

Jatsi Felipe qui chanitsi Etiopiá ca joni hua niquë:
--Ea mëbihuë.
¿Tsohuë ti tsi chanihi ni naa Dios chani yoanish cato?
¿Jamë ti tsi chanihi ni? ¿Joni huëtisa ti ni?
--nëa tsi Felipe qui ja nëcaniquë.

Jatsi ja tsayahacacanih ca papi Felipë bërohuaniquë.
Jesu chani jia ca ja qui ja yoaniquë.

Jabi mai bahí tsi cohi tsi jënë qui ja cahëcaniquë.
--Tsayapá. Toá xo jënë ra.
¿Japa ëa ti? Ea mi ashimano ra
--I Felipe qui ja niquë.

Jatsi Felipë jaha quëbiniquë:
--Mi joiti tēquë tsi mi chahahuano tsi mia ashimaquia
--iquina.

--Chahahuaquia ra --i Etiopiabo niquë--.
Dios Baquë Jesucristo iquí ca chahahuaquia ra.

Jatsi jahuë carita chamá niimaniquë.
Niimahax chama botëniquë.
Felipé ya tsi jënë qui ja caniquë ashimahacati.
Toa xo tsi Felipë jaha ashimaniquë
ja chahahuaní iqui na.

Etiopioba chama

Nicati bo

1. ¿Jahuëniá tsi Felipe qui angel chaniní? _____
_____
2. ¿Jënahua Etiopiabá huaní yonocoti? _____
_____
3. ¿Jahuë papi tsayahi ja iní? _____
_____
4. ¿Dios papi chamá cahëní? _____
_____
5. ¿Tsohuë ti ja quënëhacani? _____
_____
6. ¿Jahuë quëscahua Jesu huaní? _____
_____
7. ¿Jesu caxaní ja tēpashacaquë no? _____
_____
8. ¿Jahuë oquëëní Etiopiobo chahahuaxo na? _____
_____
9. ¿Jahuënia xo tsi ja ashimahacani? _____
_____

Pabló chahahuanina

(Hechos 9: 1-19)

Jari Ibo Jesu chahahuanish cabo Sauló roamisniquë.
--Jato quëyoquia --ii quiha ja nina.

Japi arati ibo ba chama qui ja caniquë.
Cahax,

--Damascó ca chahuacanaibo qui tsamicasquia ra.

Toá ca chama bo jismati carta ë qui mi ano,
jato qui tsamiti chama ë jayano.

Tsamixó tsi jato nëxaxëquia jahari bëti.

Joni bo, yoxa bo, jato tëquë

jahari bëcasquia Jerusalem qui preso qui nanëti
--i jato qui Pablo niquë.

Carta bo bichi tsi Damasco qui ja caniquë.

Basimajano tsi naipá ca huëá hua-huaniquë,
jaha ja tëamëcato.

Mai qui Sauló paquëniquë. Paquëxó tsi
joi ja nicaniquë.

--Jisa Sauló

¿Jënixó tsi ëa tënëmahai?

--i ja qui joi niquë.

--¿Tsohuëni mia, Ibobá

--i Saulo niquë.

Jatsi joi quëbiniquë:

--Jesu xo ëa ra. Ea tënëmaqui mia rë.

Niitsina. Yaca qui jicotsina.

Toá xo tsi mi ati ca jahuë yoaxëhi quiha joni

--i ja qui Jesu niquë.

Jabi Saulõ rabëti bo niiniquë joi nicahax na.
Pasi ja icaniquë raquëhi na.
Yama ca ja jiscaniquë.

Jatsi Saulo niiniquë.
Nihax ja bëpëquëniquë.
Yama ca ja jisniquë jaa ri.
Japi Saulo ja mëpicaniquë Damasco yaca qui.

Toã tsi tres bari no tsi ja taisyamaniquë.
Ja oriquiyamaniquë.
Jënë ja ayamaniquë.

Jabi Damascõ tsi racaniquë Ananias,
naa Dios chahahuanish cato.
Ja qui noba Ibo jisiquiniquë
ja tënamëhai catõ no.
--Ananiã --i ja qui niquë.

--Nëã xo ëa, noho Ibobã --i Ananias niquë.

--Niitsina. Mëstëxëni ca icanai ca bahi qui catã,
Judas xobo xo tsi Saulo mi bënano,
naa Tarsõ conish cato.
Jaboqui rohari tsi ë qui bëhoxhi quiha.

Joboqui tënamëhi quiha.
Jahuë xobo qui jicohai ca joni,
naa Ananias icanai ca jisi quiha.
Naa joni jahuë mëquë jaha maahai jisi quiha.
Jaha taistëquëmahi quiha naa joni
--nëã tsi Ananias qui Ibo Jesu nëcaniquë.

Jatsi Ananias quëbiniquë nicaxo na.
--Naa joni ti tsi huëstima cabã ëa yoaniquë.
Anoma tsi xo toa ja anina.
Jerusalën ca chahahuacanaibo ja yosiniquë pë.

Jabi jaboqui nëri ja joquë no qui tsamixëna rë.
Nëri ja raahacaquë Jerusalën ca chama bá no.
No qui tsamimati carta jaya xo rë,
noqui chahahuacaibo nëxaxëna
--nëa tsi Ananias nëcaniquë.

Jatsi noba Ibobá quëbiniquë:
--Catá. Naa joni ë biniquë noho yonoco ati.
Nohiria huëtza bo, chamaría bo, Israel cabo,
tihi cabo qui jaha raaxëquia ëa chaniti.
Ea quëxpi tsi ja tënë-tënëxëhai ca jaha jismaxëquia
--nëa tsi ja qui Ibo Jesu nëcaniquë.

Japi Ananias caniquë.
Caxó tsi jahuë xobo qui ja jiconiquë.
Jicoxó tsi jahuë mëquë jaha ja maaniquë.

--Jisa Sauló, ëbë xatë.

Ea Jesú, naa Jesu yoi, raaquë ra,
naa bahí tsi mi qui jisiquihitahax cato.
Ea ra raaquë
mi taistëquëno,
Espirito Santó tsi mi rëamëno.
--i Saulo qui ja niquë.

Jatsi jahuë bëró ca tsapa jascaria ririquitapiniquë.
Taistëquëtapiniquë Saulo.
Jaha tsi ja niiniquë.
Jaquirëquë ja ashimahacanicuë.

Jatsi ja oriquiniquë.
Oriquihax ja chamaniquë.
Jatsi tihiroha bari no tsi
Damascó ca chahahuanaibo ya Saulo chitënicuë.

Jatsi jodioba catiti xobo qui Saulo caniquë Jesu yoati.
Ja bamayamaniquë ra.
--Jabija. Dios Baquë xo Jesu ra-- i jato qui ja niquë.

Jatsi ratëyoniquë nicanish cabo.
--Jia ma. ¿Jerusalën ca Jesu chahahuacanaibo quëyohi
inish ca ma ni naa pa?
¿Nëá ca xatë bo bichi ja joyamahitaha ma ni?
Nëxaxó tsi jahari arati ibo ba chama qui
bocatsi quiha tonia
--nëa tsi nohiria nëcaniquë.

Jama, Dios chani Sauló yoa-yoanicuë chama yá.
--Jesu tsi xo noba Cristo, naa Diós raahacanish cato
--i nohiria qui ja niquë.
Bëroria tsi Dios chani ja chaniniquë ra.

Pabló chahahuanina

Nicati bo

1. ¿Jahuë qui Damasco qui Pablo caní? _____
_____
2. ¿Jëni pi ja ni bahí no? _____
_____
3. ¿Tsohuë Pablo bëchaní bahi xo na? _____
4. ¿Jëni ja qui Jesu ni? _____
_____
5. ¿Jëni pi Pablo ni? _____
_____
6. Bëcohi tsi ¿jënahuahax Damasco qui ja cahëní? _____
_____
7. ¿Tsohuë Jesú raaní Pablo jënimahuati? _____
_____
8. ¿Jënihá tsi Pablo qui ja cacasyamaní? _____
_____
9. ¿Pablo qui Damascó ca chahahuacanaibo raquëní? _____
_____
10. ¿Jënahua Pabló huaní chahahuaxo na? _____
_____

Bëco ca joni

(Juan 9)

Copama tsi bëco ca joni Jesú jisniquë.
Jahuë coní bari rohari tsi bëco naa joni iniquë rë.

--¿Jënihax bëco tsi ja coní?
--i Jesu rabëti bo niquë ja qui--.
¿Tsohuë jochaní?
¿Naa joni ni? ¿Jahuë naabo ni?
--i jaca niquë.

Jatsi Jesú quëbiniquë:
--Ja bëcohuahacayamaniquë jahuë jocha iqui na.
Jasca, ja bëcohuahacayamaniquë
jahuë naaba jocha quëxpi na.
Jama, bëco tsi ja coniquë,
ja jënimahuahacahai cató tsi
Díós jahuë chama jismano.

Ea raanish cató yonoco no ati ca quiha.
Dios bax yonocoti xaba tsi xo naa ra.
Joxëhi quiha baquicha.
Ja joquë tsi yama tsi xo Dios bax no yonocohaina.
Jama, maf iquii tsi
maf ca nohiria Huëã ca ëa xo naa
--nëa tsi Jesu nëcaniquë.

Chanihax mai Jesú coshohaniquë.

Coshohaxó tsi jahuë quëyonó tsi
matsa ja biqui-biquihaniquë.

Jatsi matsacá tsi joni bëro ja sinoniquë.

Sinohax,

--Siloë icanish cató ca jënë tsi bë-chocotá

--i bëco ca joni qui Jesu niquë.

Jatsi joni caniquë.

Bë-chocohá tsi ja taistëquëniquë.

Jënima jahari ja joniquë ra.

Ja joquë tsi ja tahë ca racacanaibo, jaha cahëxëni cabo,
tihi cabo ratëniquë.

--¿Parata bënaxëni ca tsahonish ca joni ma ni naa pa?

--i jaca niquë.

--¿Oca ma ni?

--i jato rabë roha bo niquë.

--Jama x' toa. Ja jisiria quiha

--i nohiria huëtsa bo niquë.

Jatsi

--Toa joni xo ëa ra --i parata bënaxëni ca niquë.

--¿Jënahuariaxo raca mi bëro jënimahuahá pa?

--i ja qui nohiria niquë.

Jatsi joni quëbiniquë:

--¿Tsohuë cara ca, naa Jesu icanish cató
matsa biqui-biquihaniquë.

Jaha tsi noho bëro pi ja sinoniquë pa.

Sinohax,

"Siloë ca jënë tsi bë-chocotá" i ë qui ja quë.

Jatsi jënë qui ë caquë ra.

E bëchocoquë. Bëchocohá tsi

taisti mëtsa ë iquë pa

--nëa tsi nohiria qui ja nëcaniquë.

Jatsi jodioba chama bá jaha nicaniquë:

--¿Jënahuariaxo mi taismahacahá sa?

--i jaca niquë.

Jatsi joni quëbiniquë:

--noho bëro qui pi matsa ja raahá ca tsi ë bë-chocoquë.

Jaboqui taisquia ra

--i jato qui ja niquë.

Jatsi chama bá quëbiniquë:

--Dios quima ma xo naa joni ra.

Joiti barí tsi yonocohi quiha pë

--i jaca niquë.

Jatsi pë jato catiti xobo quima jaha ja niacaniquë ra.
Taismahacanish ca qui caxa ja icaniquë.

Japi jaha Jesú mërahi caniquë.
Bichí tsi
--¿Nohiria Baquë qui chitimihai?
--i ja qui Jesu niquë.

Jatsi joni quëbiniquë:
--¿Tsohuë ni toa, Taitá?
Ja qui chitimicasquia ra
--i ja niquë.

--Jaha mi jisquë ra.
Ja tsi xo toa mi bëta chanihai cato ra
--i Jesu niquë.

--Chahahuaquia, Ibobá
--i joni niquë.
Jatsi Jesu bëbo ja mëniniquë.

Jatsi Jesu chaniniquë:
--Naa mai qui ë joniquë nohiria jocha bërohuaxëna.
Bëco cabo, naa jochacanaibo mëbicasquia,
xabahamati quinia ja jiscano.
Jama, ëa iqui tsi bëconayoicani quiha
"Bëco yama xo noa" icanaibo.
Jato jocha jisyamacani quiha rë
--nëa tsi Jesu nëcaniquë.

Bëco ca Joni

Nicati bo

1. ¿Jahuë tihi no tsi bëco ja iní? _____
_____
2. ¿Jahuë jocha, jahuë naaba jocha, tihi cabo iqui tsi bëco
ja iní? _____
_____
3. ¿Jënihá tsi bëco ja iní? _____
_____
4. ¿Jënahuaxo tsi joni taismahacaní? _____
_____
5. ¿Jëni pi ja ni ja bë-chocoquë no? _____
_____
6. ¿Nohiria ratëní joni jisish na? _____
_____
7. ¿Jesu jodiobá chama bá chahauhaní? _____
_____
8. ¿Jënahua chama bá huaní joni qui? _____
_____
9. ¿Jahuë nohiria mërahi Jesu joní? _____
_____